

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ОБЛІК ТА ПРАВО:
АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ**

**ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING AND LAW:
ANALYSIS OF TRENDS AND PROSPECTS FOR DEVELOPMENT**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**5 березня 2020 р.
March 5, 2020**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE**

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ОБЛІК ТА
ПРАВО: АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА
ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ**

**ECONOMICS, FINANCE, ACCOUNTING AND
LAW: ANALYSIS OF TRENDS AND PROSPECTS
FOR DEVELOPMENT**

**Збірник тез доповідей
Book of abstracts**

**Частина 1
Part 1**

**5 березня 2020 р.
March 5, 2020**

**м. Полтава, Україна
Poltava, Ukraine**

**Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції
“Економіка, фінанси, облік та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку”**

**УДК 33
ББК 65**

Економіка, фінанси, облік та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 5 березня 2020 р.): у 5 ч. Полтава: ЦФЕНД, 2020. Ч. 1. 63 с.

У збірнику тез доповідей представлено матеріали учасників Міжнародної науково-практичної конференції “Економіка, фінанси, облік та право: аналіз тенденцій та перспектив розвитку” з:

**Академія Державної пенітенціарної служби
Белорусский государственный университет информатики и радиоэлектроники
Вінницький національний аграрний університет
Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ
ДВНЗ “Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”
ДВНЗ “Придніпровська державна академія будівництва та архітектури”
ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Дніпровський державний технічний університет
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Донецький юридичний інститут МВС України
ДУ “Інститут економіки та прогнозування НАН України”
ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України”
Житомирський національний агроекологічний університет
Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету
Запорізький національний університет
Казахский национальный аграрный университет
Кам’янець-Подільський коледж економіки, права та інформаційних технологій Кам’янець-Подільського податкового інституту
Каракалпакский государственный университет
Київський міжнародний університет
Київський національний торговельно-економічний університет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Київський національний університет технологій та дизайну
Київський університет права Національної академії наук України
Коледж Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Львівський національний університет імені Івана Франка
Міжнародний економіко-гуманітарний університет імені академіка Степана Дем’янчука
Міжрегіональна Академія управління персоналом
Могилів-Подільський технолого-економічний коледж Вінницького національного аграрного університету
Молдавская экономическая академия
Науково-дослідний інститут публічного права
Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України
Національна академія внутрішніх справ
Національний авіаційний університет
Національний лісотехнічний університет України
Національний науковий центр “Інститут аграрної економіки”
Національний технічний університет “Дніпровська політехніка”
Національний транспортний університет
Національний університет “Львівська політехніка”
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Національний університет водного господарства та природокористування
Одеська національна академія харчових технологій
Полтавська державна аграрна академія
Полтавський юридичний інститут Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
Рівненський державний гуманітарний університет
Сумгаитский государственный университет**

<i>Павлова А. С.</i> АНАЛІЗ МАРКЕТИНГОВИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	53
СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК SECTION 3. ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX.....	56
<i>Брояка А. А.</i> РОЗВИТОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УМОВАХ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ.....	56
<i>Ismailova A. K., Kuralbayeva R. Ye., Zhetygen B. M.</i> RISKS IN INNOVATIVE ACTIVITY IN AGROINDUSTRIAL COMPLEX	58
<i>Стенасюк Л. М.</i> ПРИБУТКОВІСТЬ ВИРОБНИЦТВА ОЛІЙНИХ КУЛЬТУР ТА ФАКТОРИ ЩО ЇЇ ОБУМОВЛЮЮТЬ	61

СЕКЦІЯ 3
SECTION 3

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І АПК
ECONOMICS OF AGRICULTURE AND
AGRO-INDUSTRIAL COMPLEX

УДК 368.5

Брояка А. А.

канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри економіки,
Вінницький національний аграрний університет

**РОЗВИТОК АГРАРНОГО СТРАХУВАННЯ В УМОВАХ
ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ УКРАЇНИ**

Аграрне виробництво є провідною галуззю економіки України, яке не тільки забезпечує продовольчі потреби населення, а й формує вагомий обсяг бюджетних надходжень. Україна займає провідні позиції на світовій арені з експорту сільськогосподарської продукції, зокрема зернових культур, частка експорту яких у 2018 році становила 15,3 % від загального обсягу експорту України. У 2018 році частка сільськогосподарської продукції у складі ВВП України становила 10,1 %, проте спостерігається тенденція до зниження даного показника, який у 2017 році становив 10,2 %, у 2016 році – 11,7 %, у 2015 році – 12,1 %. Серед причин, що викликають скорочення аграрного виробництва, є фінансова нестабільність суб'єктів господарювання на селі, складана політико-економічна ситуація в Україні, неналежна державна підтримка дрібних сільгоспвиробників, кумулятивність набутих під час попередніх фінансових криз збитків тощо. Також варто пам'ятати, що сільське господарство є найризикованішим видом виробництва, 70% доходів якого залежить від невизначених та нерегульованих природно-кліматичних умов [4]. Основним інструментом зниження ризиків та компенсації понесених витрат у разі негативного впливу непередбачених обставин є страхування. На жаль, система аграрного страхування України є малорозвиненою та непопулярною як серед страхових компаній, які не бажають ризикувати своїм капіталом, так і серед сільськогосподарських виробників, більшість із яких не мають вільних коштів для здійснення страхових внесків. Тому проблема розвитку аграрного страхування є важливою та актуальною, вирішення якої сприятиме посиленню фінансово-економічного захисту селян.

Аграрне страхування є одним із найдієвіших інструментів управління ризиками, що поєднує інтереси учасників ринку аграрного страхування й держави. Агрострахування в Україні проходить тернистий шлях становлення, наочним підтвердженням чого є той факт, що вітчизняна сільськогосподарська галузь розвивається прискореними темпами, а обсяги застрахованої продукції майже не збільшуються (рівень аграрного страхування залишається мізерним на рівні 3 – 5 %) [2].

Нині в Україні вирізняють дві моделі аграрного страхування: із державною підтримкою (обов'язкове) та без участі держави (добровільне). Існують різні види програм: програми страхування врожайності та доходів, які гарантують компенсацію втрат виробника сільськогосподарської продукції не тільки від недобору врожаю, а й від зниження цін на продукцію, та інші.

Дослідження ринку агрострахування свідчить про досить незначну кількість продавців цих послуг в Україні. Згідно з даними Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, станом на 12.02.2019 ліцензію на провадження страхової діяльності у формі добровільного страхування сільськогосподарської продукції мали 64 страхові компанії, проте серед активних

учасників українського ринку аграрного страхування можна виділити лише 14. Найбільшу кількість договорів у 2018 році було укладено РЗУ Україна на суму більше 1,5 млрд грн.

Незважаючи на кризові явища в економіці України, починаючи з 2016 року ринок аграрного страхування почав демонструвати позитивні тенденції свого розвитку, а у 2017 – 2018 роках продовжив цю тенденцію, поширивши її на більшу кількість показників. У 2018 році зросла кількість укладених договорів страхування порівняно з минулим роком на 26 %. Обсяг зібраних страхових премій у гривні зростає вже четвертий рік поспіль, зокрема, у 2018-му році він зріс на 2,2 % та склав 208,8 млн гривень. Загальна страхова сума у 2018 році порівняно з 2017 роком теж збільшилася з 5,933 млрд грн до 6,675 млрд грн [3].

Водночас, на ринку аграрного страхування в Україні залишається значний потенціал для його подальшого розвитку, що підтверджується зокрема низьким показником питомої ваги застрахованих площ у структурі посівних площ (рис. 1). Проте, 2018 рік характеризується найвищим приростом частки застрахованих посівних площ за останні роки – майже на 1,1 в. п.

Рис. 1. Динаміка обсягів застрахованих площ та їхня частка у загальному обсязі посівних площ в Україні у 2010 – 2018 роках

Джерело: сформовано автором за даними [1, 3]

Основна частка страхових договорів припадає на мультиризикове страхування майбутнього врожаю, а саме озимих культур. Перевага даному страховому продукту надається у зв'язку із опцією захисту озимих культур протягом усього періоду їх вирощування від усіх можливих ризиків, що дозволяє застрахувати продукт за більш високою ціною, але за відповідну плату. Ціна страхування за мультиризиковою програмою чітко відображає ймовірність настання страхового випадку, оцінка збитків здійснюється за стандартною методикою і при цьому для отримання відшкодування необхідно пред'явлення мінімальної кількості документів. Також значна частка страхування сільськогосподарських культур відбувається за програмою “Повна загибель + весняні заморозки”.

В Україні сконцентрований значний потенціал розвитку страхування сільськогосподарських культур. Найбільш оптимальним у середньо- та довгостроковій перспективах є забезпечення страхового покриття посівних площ на рівні 50 %. Для цього загальну суму акумульованих премій необхідно збільшити в середньому у 20 разів, а ліміт відповідальності страховиків (розмір страхової суми) майже у 25 разів. Проте, сільгоспвиробники потребують не тільки компенсування втрати урожаю у зв'язку із несприятливими природно-кліматичними умовами, а й комплексного страхування загального прибутку підприємства (н-д, страхування від

заниженої ціни зернотрейдерів, збитків при зберіганні після збору врожаю, інших ринкових ризиків). Формування комплексної програми страхування, яка б в повній мірі захистила майнові інтереси сільгоспвиробників, є першочерговим завданням для популяризації агрострахування в Україні.

Територіальний потенціал аграрного страхування свідчить про актуальність і доцільність розширення страхового покриття потенційних ризиків для всіх областей держави. Використання галузевого потенціалу залежить від урегулювання страхових інтересів аграріїв щодо виробництва окремих видів сільськогосподарської продукції. Реалізація територіального і галузевого потенціалів вказує на залежність від інституціональної спроможності страхових компаній підвищувати власну капіталізацію заради прийняття ризиків на страхування, їх сервісного обслуговування та здійснення відшкодування збитків аграріям у разі настання страхових подій. Таким чином, використання існуючих потенціалів надає додаткові можливості страхового покриття, що, в свою чергу, має стимулювати підприємницьку діяльність у сільській місцевості та підвищувати інвестиційну привабливість щодо виробництва і реалізації сільськогосподарської продукції на внутрішньому й зовнішньому ринках.

Список літератури

1. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Марценюк-Розарьонова О. В., Чернопищук О. М., Якубовська Я. Р. Особливості страхування в аграрному секторі. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2018. № 4. URL: http://www.dy.nayka.com.ua/pdf/4_2018/32.pdf.
3. Ринок агрострахування України у 2018-му андерайтинговому році. Аналітичне дослідження Міністерства аграрної політики та продовольства України. 2019. 35 с.
4. Руснак А. В., Карнаушенко А. С., Петренко В. С. Страхування ризиків сільськогосподарських підприємств в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 19. С. 5 – 10.

UDC 338.4

Ismailova A. K.
Kazakh National Agrarian University,
Kuralbayeva R. Ye.
Kazakh National Agrarian University,
Zhetygen B. M.
Kazakh National Agrarian University

RISKS IN INNOVATIVE ACTIVITY IN AGROINDUSTRIAL COMPLEX

This article is devoted to the problem of risk in innovation of agriindustrial complex. Main attention is paid to methods and ways for reducing innovation risk. Based on the conducted research, it is shown how to ensure the implementation of an innovative project works successfully.

In relation to agriindustrial complex (hereinafter AIC), innovations represent the implementation of research and development results in economic practice in the form of new plant varieties, breeds and species of animals and poultry crosses, new or improved food products, materials, new technologies in crop production, animal husbandry and processing industry, new fertilizers and plant and animal protection products, new methods of prevention and treatment of animals and poultry, new forms of organization and management of various sectors of the economy, new approaches to social services that improve production efficiency [1].

According to the subject and scope of application in AIC, it is advisable to distinguish four types of innovations: selection and genetic; technical and technological and

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**ЕКОНОМІКА, ФІНАНСИ, ОБЛІК ТА ПРАВО:
АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ**

**Збірник тез доповідей Міжнародної
науково-практичної конференції
частина 1
(5 березня 2020 р.)**

Українською, англійською та російською мовами

Відповідальний за випуск: Загородний І. Д.

Технічний редактор: Нестеренко В. О.

Художній редактор: Михайленко К. В.

Коректор: Остаповець Н. М.

Дизайнери й верстальники: Артеменко А. А, Григоренко Л. О.

Підписано до друку 03.03.2020 р. Формат 60x90/16

Папір офсетний. Друк – ризографія. Умовн. друк. арк. 4,7

Гарнітура Times New Roman.

Наклад 500 примірників. Зам. № 8995

Надруковано у ФОП Сидоренко А. В.

Свідоцтво про державну реєстрацію серія В01 № 710364 від 07.01.2007 р.

36000, м. Полтава, вул. Дмитра Коряка, 3

Всі права захищені.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть автори.

Редакційна колегія може не поділяти думок авторів.

Офіційний сайт: <http://www.economics.in.ua>